

Úrvacsorakendő - a besztercebányai evangélikus templomból

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	50.197.1
Készítés ideje:	1686
Készítés helye:	Zólyom vármegye
Anyag:	aranyozott ezüstoffal; selyemfonal; vászon
Technika:	hímzett; kétoldalas laposöltés; vert csipkeszegély
Méretek:	szélesség: 76 cm hosszúság: 76 cm

Fehér vászon, borvörös színű selyem- és aranyozott ezüstoffalalás hímzéssel aranyozott ezüstoffalalás vert csipkével.

A kendő négy sarkában a magyar hímzések egyik igen kedvelt, jellegzetes török eredetű motívuma, a félkörívben visszahajló díszes inda. Az inda közepéről nagy fogazott szélű levél nő ki, mely keresztezi a nagy gránátalmafejen végződő indát. A mintát apró, változatos rajzú tulipánok, csigás vonalú kacsok és kis levelek egészítik ki. A négy nagy fogazott levél a terítő szemben lévő oldalak közepére felé mutat, ahol körben az adományozó nevének rövidítése és az ajándékozás időpontja látható: "SUS : | KOP : | A.D. | 1686". A kendő belső szélén borvörös és arany színű vékony hímzett sáv fut végig, külső szélét sűrű mintájú, keskeny, aranyozott ezüstoffalalás vert csipke keretezi.

Az úrvacsorakendő a besztercebányai evangélikus templomból származik. Divald Kornél 1909-ben a Besztercebányai Múzeum hímzései között leírt egy másik terítőt, melynek ajándékozója és az ajándékozás éve (1686) megegyezik az itt bemutatott kendőével ennek sarkában virágkoszorúban az *Agnus Dei* látható. Több hasonló, a Felvidékről vagy Észak-Magyarországról származó darabot ismerünk. Kettőt az Iparművészeti Múzeum (ltsz: 12443, 50.211), kettőt a besztercebányai Közép-Szlovákiai Múzeum (Stredo-slovenské múzeum) őriz (Toranová 1984, Nr. 29, 91).

Irodalom

- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. V.10. (Erdei Lilla)
- László Emőke: *Magyar reneszánsz és barokk hímzések. Vászonalapú úrihímzések*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2001. - Nr. 117.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 405. (László Emőke)
- Toranová Eva: *Vysivky minulých storoci*. Martin, 1984. - Nr. 29, 91 (analógia)
- Csermelyi Sándor: *Magyar hímzések kiállításának leíró lajstroma*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1918. - Nr. 94.
- Divald Kornél: Régi hímzéseink és a népművészet. *Magyar Iparművészet*, 14. (1911). 1911. - p. 123, 150. kép
- Divald Kornél: *A Besztercebányai Múzeum Kalauza*. Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Felügyelős., Budapest, 1909. - 42., 13. tárló (analógia)
- László Emőke: -A besztercebányai ágostai hitvallású evangélikus templom régi magyar hímzései *Credo*, 2004, 10.. - 84. p. és 6. kép

